

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Podpisani se dopisli ne tiskaju. Pripremljena su pisma tiskanja po 5 vrti svaki rodak. Oglasi od 6 vrti dani stoje 60 nč. za svaki rodak više 5 nč. ili u slučaju opstojanja na pogodbe sa upravom. Novci se lišu poštarskom naplatom (bezgledno postalo) na administraciju „Naše Sloga“. Ime, prezime i naj. listu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se ispravna naplate. Reklamacija.

Iskazi svakog četnika na cijelom arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju.

Nobiljgovani listovi se ne primaju. Prodajna i poštarina stoje 2 for, za soljake 3 for, na godinu. Razmjerno for. 2/3 i za pol godinu. Izvanredno više poštarine.

Na malo jedan broj 5 novč.

Vredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Govor

zastupnika dr. M. Laginje pri razpravi proračuna razzeretne zaklade (ezonera) za godinu 1893.

Visoki sabore! U nadi da pitanje o uredjenju ove nesretne zaklade dozrieva, i da će se riješiti konačno čim prije, evo me da još jednom o tom govorim.

Bez obzira na političko osvjedočenje, na stališ kojega smo koji, i na vede ili manje prijateljstvo prema narodu, svaki koj bud koliko ljubi ovu domovinu, mora da odbije predloženi proračun, mora da podigne teške prigovore proti njemu. (Galerija buči. Predsjednik opomnje, zast. dr. Volarić viče: mir!)

Gospodo, ako na narod dođu nesreće od nevremena, bolesti, kuge, tomu se ne možemo otići, Bog ima i takovih šiba; ali ako mi svojom voljom odobravamo račun zaklade, koja je teška šiba, prava kuga za narod, onda ima narod pravo reći, da za njega ništa neradimo. Krivcem zločinu čini se svatko, koj svojim glasom odobri proračun razzeretne zaklade.

Vlada, ministarstvo poljodjelstva, svi preporučaju, da se gleda unaprediti narodno gospodarstvo. A dok se to preporuča, ostaje se gluhi i slipe, neće se da se z naroda skine najteže breme, koje ga tare, dug od „desetine“. Gospodo, pogibljivo je držati ovo stanje stvari i to bi moglo kod nas kako se reče, zapaliti lunt. Svi viču na socializam koj se radja od težkih nevolja.

Ali što je socializam onih koji rade po fabrikah, koji ipak iznkaju svoju nadnicu, prema socializmu, ako se prenese u seljačke kolibe. Ovaj će tekak biti strahota, a do njega će doći jer je narod uvidio, ako se stvari ne promjene. — Ezoner je nepravedan, nezakonit, nemoralan.

On je nepravedan, jer dok su podavanja bila u naravi, dalo se je stanoviti diel od onoga što je u istinu urodilo. Ako nije bilo priroda, nije se dalo. A kad se je podavanja obratilo u novce, u kapitale, onaj koj ima takovog duga morao je, i ako nije, mora platiti u novcu i kapitale i interese t. j. prihod bez razlike jer nije ga imao u naravi, i još zatezne interese, koji najviše puta iznašaju više od glavnice.

Ako su kraljeve blagajne, iiliti kase pošteidile narod za druga plaćla u godinah u kojih su bile nerodice, pravedno bi bilo, da ga se pošteidi prinjereno i radi duga od ezonera.

Ezoner je protizakonit, jer su neuki ljudi, kojim je bilo povjereno osjeguranje istoga u zemljištnih knjigah, pobacali podložne puzele kako tako, oltjerititi možke gruntovne sa cieim dugom i činili upisati od onda unapred interese na sve skupa što je do onda naraslo.

Jedan te isti dug i koj bi davno morao biti razdieljen po pojedinih čestiacih stoji na teret svih skupa u cieiom iznosu.

Tako dolazi da su zemljišne knjige pune takovog duga i da seljak nemože imati kredita.

Na razdieljene dugove daju se prekratki obroci za odplatu. Ako se obrok točno ne drži, a svagda se nemože držati, izgubljen je to dobroćinstvo i eto te opeta pod cieiu dužnost, premda si u više pri-

likah izplatio već toliko koliko bi bilo na te palo, da je dug odmah od početka po pojedinih zemljah.

A sva ta tobožnja solidarnost duga ipak u zakonu nevirudi. Vidio sam nedavno jednu odluku višeg sudišta na pri- tožbu, da je pri razdiobi kupovine sav dug ezonera prijavljen. Apel zapovjeda da se na svaku parcelu izkaže dug posebice. Hoće li to moći, hoće-li znati dnevniciari, koji su zato postavljeni pri poreznih uredih? Neće, ili vrlo teško. Eto nastati će slučajevi, da će se morati pogadjati i naga- djati, ali komu je zemlja prodana, njemu već sve to ništa neće pomoći.

Tako vidimo, da najposlije, ako idemo na svršetak na prodaje i razdiobe kupovine, pak ako se bud koji valjano uzprotivi dosadanjem načinu računanja, nemože razzeretna zaklada utjerati sve što pita od dužnika.

Takovo stanje nesmiye više potrajati; nadam se u probudjenju sviest naroda i u druge prosvjetljene ljude, da će nam pomoći te se preuredi ova nesretna za- klada. Mi to treba da postignemo, mi moramo za tim poći; inače će narod izgubi- ti svaku vjeru u svih skupa.

Mi od ove strane uzkratiti ćemo pri- volu predloženom proračunu, i držimo da će mo tim najveću našu dužnost izvršiti.

Ali ni s formalne strane nemožemo odobriti predloženog nam proračuna. Pozna- to je, gospodo, da se pri uredjenju gospodarstva proračun buduće godine mora činiti prama tomu, što nam prikazuje obra- račun prošle godine. Tako je bio uvijek običaj da smo prije bavili lanjski račun ili konsuntiv, a onda razpravljali proračun za buduću godinu.

Ovoga puta učinjena je iznimka. Zem- ljalski odbor nije nam predložio obračuna za god. 1891, premda ga je već pregledao i odlučio podnesti ga saboru.

Ja se domišljam nekako, zašto je to učinjeno. Kod obračuna ove zaklade vrši se od nekoliko godina čudna prakatika!

Ostaje naime priličan aktiv, recimo virtualni višak, jer se u proračune među dosta niže svote, nego li se kroz više go- dina u istinu primaju.

Sav onaj višak pako odbija naše zem- ljalsko računovodstvo već kroz nekoliko godina na smanjenje duga što ga prema ezoneru ima cieia Istra kao provincija; to tako ova su samim nameti, koji nebi dostatni bili, odplaćuje ovaj dio kapitala, dočim se od pojedinih dužnika, koji na primjer duguju samo 100 for. kapitala, ako izplate toliku svotu, sve ili najveći dio mnogo puta odračuna samo za za- tezne kamnte (interessi di mora).

Tako je lahko pojmiti, da je poje- dincu vrlo teško, u mnogih slučajih bez gubitka zemlje upravo nemoguće, da posve poplati ezoner.

Tako se je od viška godišnjih pri- hoda smanjio odkupni dug provincija prije godine 1886 za više od for. 20.000, god. 1887 za više od for. 106.000, god. 1888 za više od 58.000, god. 1889 za više od 38.000, god. 1890 za više od 28.000 for., god. 1891 za više od 47.000 forintih — ukupno za više od 341.000 forintih. To od redovitih prihoda. A kolik se je od toga odpuštilo pojedinih dužnikom.

Vrlo malo, mrvice; da se je onaj po- pust barem na polovicu učinio dužnikom, a. na polovicu pokrajini, već bi se tim bilo neizrecivo olahkotilo odplaćvanje duga.

Iz toga sliedi, gospodo, i to da je gruba laž, ako tko reče, da pokrajina po- maže plaćati dugove pojedinaca. Njoj se pogodnosti čine u mnogo vedoj mjeri, nego li pojedincem.

O troškovih uprave, koji su neraz- mjerno visoki, već smo toliko puta pri- govarali, da se grusti opetovati te stvari.

Visoki sabore! Tko je budi koliko zavirio u račune razzeretne naše zaklade, nepitajući kojoj stranki pripada, mora da se sablaznjuje.

U ime pravednosti i zdravog na- predka ove pokrajine, obračuno se mi ovdje i do cesarske vlade, neka ovomu stanju bud kojim načinom, a već smo to- liko predložili, učini konac, ako joj je ikoliko stalo do napredka ove pokrajine.

Onda ćemo se veselo razgovarati i svaki po svojih silah raditi da unapredimo gospodarstveno stanje pokrajine dizanjem škola, uređivanjem voda, zašumljenjem krasa, ustanovljenjem novčanih zavoda*) i svakim drugim boljim načinom! (Govor- niku čestitaju drugovi od manjine).

Glavna Skupština

učiteljskoga društva za kotar Volosko. (Konač.)

Kod 5. točke čitaju se zapisnici od- borskih sjednica.

Kod točke 6. pregledavaju se i odo- bravaju društveni računi od prošle godine. Odlučuju se ujedno, da se ovu godinu ima smatrati kao drugu plaćevnu u godinu. (Po tom članovi, koji još ništa neuplatiše, imaju platiti za prošlu i ovu godinu.)

Kod možebitnih predloga (točka 7.) predlaže g. Šišćković, da se promijene pra- vila tako, da bude 1/2 članova dostatna za pravovaljanje zaključaka. Protivi se više članova, jer je promjena pravila skoptana s potrebi i jer bi ta preinaka došla baš u prilog mladiim i nemarnim članovom.

Prima se predlog g. Makarovića, da za buduće skupštine odbor odluči sa m o jedan dan, i da se pri istih drži koje praktično predavanje o školi; to predlog, da društvo pristupi k „Zavezi slo- vonskih učiteljskih društava.“ U tu svrhu biraju se kano delegati gg. Dukić i Makarović, koji će k skupštinau „Zavezo“ moći putovati na trošak društva. G. Nekerkmn predlaže, neka se druž- tveni odbor obrati ovaj put ravno na ravnateljstvo južno i državne željeznice, nobi li za članove izhodio jurve usvajakanu povla- sticu za redovite vozne polukarte.

Prima se. Gasp. Dubrovlić spornudju, neka bi hrv. učitelji u kotaru nastojali kod svojih obdaniških zastupnika, da obdani upišu svoje škole kano utemeljiteljne članove u sv. Jeronimako društvo, Maticu i pedagog. sbor. Prima se i taj predlog. Prima se nadalje predlog g. Makarovića. Da se društvo obrati na ravnateljstvo pošta i brzozava u Trstu, nobi li ono dozvolilo, da učitelji službeno mogu klijati nam- ire i platežne naloga o. kr. poreznim uredom za izplatu mjesečno plaće.

Gosp. predsjednik, a za njim i ostali članovi, tuže se na novljan papir škol. tiskanice, te na slabu poslužbu i neudjudno postupanje od strašna Hilarijanskog tiskara u Gorici. Ovlašćuje se g. predsjednik, da izvoli kod koga tiskaru *) Za kredit suoskoku pušastu.

na Rieci — od kuda je dobava najured- nija — naručiti tiskanice sa hrvatskim i slovenskim toketom za potrebu cielega kotara.

Prije nego se je prošlo na 8. točku dnevnoga reda zahvaljuje se skupština na prodlog g. Makarovića društvenom odboru za njegovo dojakoaenje marljivo djelovanje.

Točka 8.: „Biranje odbora za novu godinu.“

Biralo se pizmeno za svakoga člana posebno. Predsjednikom bio izabran g. Butković; podpredsjednikom g. Dukić, nu iza međusobnog pogovora prima on tajništvo, s razloga, što odborovo po- slovanje zapinja, ako tajnik no boravi u istom mjestu gdje i predsjednik; bira se zatim na novo podpredsjednik, to bude izabran g. Ivan Nekerkmn nadučitelj u Podgradu; blagajnikom bio izabran g. Dubrovlić, a zborovodjom g. Gro- man.

Tim se izorpio dnevni red, to se sa pjevanjem caravke savršilo ovo zborovanje u 5 sati poslio podno.

Sliedio je zatim skupni objed, kod kojeg je prisustvovala sva mjestna intelli- gencija naše gorvi i par gostiju iz daljega. Iza službene nadzrevice zaradali slobodni rodoljubni govori i veselo pjevanje, kome nije bilo kraja do u kasnu noć.

Pri tom se nije zaboravilo na rodo- ljubna naša društva; sakupilo se 19 for., od kojih polovica za društvo sv. Cirila i Metodaa, a polovica za „Bristolčianu hrv. ljudi u Istri.“

Hvala budi izrečena i ovdje svoj go- spodri podgradekim rodoljubom na iskaza- nom prijateljstvu; a osobita čast i hvala g. zastupniku Jonku i njegovoj milostivoj gospodji na krasnoj njihovoj udvornosti i usjprizajnoj susretljivosti.

DOPISI.

Opatija—Volosko. Već dulje vremena nojma od ovud nikakva glasa, a ipak ima koješta, što bi koliko toliko i druge za- nimati znalo.)

Naša starinska crkvice sv. Jakova bila na novo prosvodjena i sva iznutra i izvana obnovljena. Djelo je obavio gra- ditelj Filip Zupa u čij je Ljubljane na podpuno zadovoljstvo oblatih i cielega pučanstva. Sada pako namjšta novo hra- stove klupe umjetnički izradjene pozniti klastavski stolar Ivan Rvubosaa. Djelo hvatili zanatlika, a mi hvalimo ono, koji su djelo doma nadiniti dali. — Na dan sv. Jakova blagoslovi je obnovljenu crkvu naš občo ljubljani dokan pred. g. Ante Turak. Tom prigodom postrvao je puk lipop govornom spomenuv, da je on jošto mlad, pred trideset godina, tamo službovao kao kapelan i učitelj. Poslie obavljene službe božje zahvališe pravci pred. gospo- dinu na trudu onog dana, ta na skrbi i trudu, koga je imao a njima u školi kao učitelj. Nakon toliko godina on je upoznao svoje mljnkove i s njima se bratski ru- kovao i porazgovorio. Pohvalio osobito njihov skrb za dom božji i eto itao na krasnom orkvoenom pjevanju. Da, doista sa potpunim pravom može se čestitati na tolikom napredku u pjevanju, koje je toli skladno, toli milo — a bez tudje pri- mjese — da, ide hvala velika ne samo neutrudljivo zborovodju gosp. učitelja A. Rajčičića, nego i cieo mnogobrojni pjo- vadki zbor.

To hvala i stranci, a kolliko više mo- ramo hvaliti mi, kad je sva disto i samo u narodnom jeziku, kojim se obavija služba kod oltara. Čujemo da je tako i u Moščo- njah, a po drugud da se na to misli i po malo disti. — Doba je i nužda je, da to čim prije bude.

Školska zgrada jurvo je gotova — i sva spremna čeka na drugog učitelja ili

*) Dobro bi bilo, da se tkogod tamo nauči pi- sati i Op. ured.

ušteļciju. Zgrada je krasna i prostrana; malo, ali slična ima niti u vodih gradovih. Vidi se, da su bili ljudi od oka na čelu odbora, koji je tim ravnao. Nadamo se, da nam neće činiti samljaki odbor potekloca za namještenje drugo ušteļjke sile. Ta je ovdje po njegovoj volji i zapovjedi uvedena bespotrebna paralela talijanska na štatu pravoga napredka.

Cesta na Lipovici bila je popravljena prošle godine, a sada se snuje, kako da se ukloni onaj strmac kod "Skrbići". Dobro bi bilo, da se popravi donekle i cesta, koja vodi na more; jer i ako nije za vozove, ali je za prolaz osoba pogibeljna kod same luko, pa se to malim troškom popraviti može — a nadamo se i popraviti hoće.

Sada nješto iz Voloskoga na svršujem. — U prvo vrijeme za silnih kiša nastajala bi mala povodnja u mnogih kućah u Skradinu, to jest u istočnoj strani mjesta. Sada se to neopazuje, jer su kuća-gospodari prokopali kanale, i voda odliće; nego cesta, carska cesta, biva razrovanava svakom kišom, a ipak se neskrbi za kanalizaciju. Občina bi mogla, ali je druga oblast, koja bi morala tomu dočekati. Do vida!

Franina i Jurina

Jur. Kad si bil?
Fr. Va butege.
Jur. Va koj?
Fr. Va onaj tamo blizu turna.
Jur. Ma va onaj butege je krnjeļ natre.
Fr. Pak da je za to?
Jur. Ja ne grem nigdar krnjeļom va butegu.
Fr. Nego kamo?
Jur. Ja grem vajka va hrvatsku butegu!
Fr. I ja bi šal, ali ne znam kad je?
Jur. Kad? Puli Popića.
Fr. Drago mi je, da si mi to povedal; sadā neće krnjeļ kugi puješt ni va mojih boteh.

Fr. Si dakle čuja, da ćemo imati balotacijoni 15. ovega mjesca u Višnjaju?
Jur. Kako nebi čuja, ter su mi saki dan na vratu višnjanski krnjeļi i šarenjaki.
Fr. Tako su to tratali, dragi kumpare, mili prijatelju, budite s nami, votaj se gospodom.
Jur. Su, su, ma ih je moja Luca e metlom ča stralao.
Fr. Poštana njoj vera; tako neka storā svo Luca i svo Mare.

Različite viesti.

Zapljena. Jučerašnje izdanje lista zaplijeno nam državno odvjetništvo radi članka: "Rieč na pravom mjestu" i dopis iz Oprtļa. Pošto smo u timi članki mnogo sloga izgubili te se nije moglo drugo izdanje već isti dan pripraviti, te je drugo izdanje lista za jedan dan zakasnilo.

Diocezanjske viesti. Dne 15. oktobra posvetio je tršćanski-koparski biskup prosv. g. dr. Iv. N. Glavina crkvu u Završju. Veleč. g. Blaž Dekleva imenovan je župnikom u Corovlju.

G. Fran Kemar duh. pomoćnik u Tinjanu pošlo je u istom svojetvu u Zminj; g. Ante Šebesta, duh. pomoćnik u Kastvu, imenovan je pomoćnikom u Tinjanu; g. Ivan Schiffer mladominski imenovan je duh. pomoćnikom u Kastvu; g. Fran Albertini, župo-upravitelj u Kastvanju, imenovan je duh. pomoćnikom kod Jezuita u Trstu; g. Sebastijan Morlato, duh. pomoćnik u Miljahu, ide za župo-upraviteļa u Kastvanju. Veleč. gosp. Ljudevit Vodopivec, župnik u Pomjanu, puškov je u stanju mira.

Otvoren je natječaj za mjesto župnika u Golou do 20. novembra, a u Pomjanu do 24. novembra.

Pišu nam iz Beča. O stvari zastupnika Spinčića bavio se je pred par dana imunitetni odbor, koji ja bio zaključio, da zatraži od ministarstva za prosvjete sve spise koji se odnose na tu iztragu. Ujedno je zaključio, da predave pozove ministra prosvjete i tužitelja zastupnika Spinčića, da iznesu svaki svoje razloge. Ministarstvo se međutim brani predati odboru spise, nego se je izjavilo, da će odboru dati u toj stvari potrebna razjašnjenja. Odbor je na to pristao te će preraslušati u toj stvari obje stranke.

Odgovor ministra trgovine. Talijanski zastupnik Istre, gosp. Bartoli, stavo je u zadnjem zasjedanju carevinskoga vijeća interpelaciju na ministra trgovine, da li istiniti glasovi, da će se na istarskoj državnoj željeznici dati slavenskog jezika valjanost ili čak prednost pred talijanskim jezikom. Ministar trgovine odgovorio je na tu interpelaciju ovih dana tako, da će g. Bartoli jedva sa odgovorom zadovoljan biti. Odgovor glasi naime: da uprava državnih željeznica ne mieli niti iz datoka na to, da bi se u Istri dalo prvenstvo bilo kojemu od običajnih jezika pokrajine. To dakle znači, da imadu biti na željeznici ravnopravni zemljeki jezici, a taj je i hrvatski. Mi drugo i ne tražimo.

Pedesetgodišnjica državne gimnazije u Trstu. Dne 5. t. mj. proslavila je ovdanja njemačka ili državna gimnazija pedesetgodišnjicu svoga obstanka. U jutro bijaše svečana sv. misa, u 10 sati započela je u samoj gimnaziji svečanost, kojoj se prisustvovala crkveno, civilne i vojničke oblasti — jedini magistrat držao se daluko.

Iz Baderne tuži nam se predplatnik, da mu je list ležao 4 dana na pošti u Tinjanu. Došlo mu je naime u ruke dne 8. mjesto dne 3. tek. mj.

Znajuć da prolazi kroz Baderno barm jednom na dan pošta iz Pazina i Tinjana za Poreč, nemožemo si protumačiti kako je mogao na pošti u Tinjanu ređeni broj našeg lista ležati četiri dana. Molimo za razjašnjenje.

Iz sv. Lovreča pazeznatičkog pišu nam prvih dana tek. mj. koliko sliedi: Sluđaj što se je dogodio nedavno jednoma našem posjedniku, i što ču vam ga niže točno i nepristrano opisati, vriedi, da se ga potomstvu na razjašnjenje tužnih odnošaja pod konac XIX. vieka u našoj Istri dobeljmi slovi pobližeji.

Čestit naš posjednik Ivo Matosović iz sela Krundići poslao je poštarškom naputnicom po pošti iz Sv. Lovreča na poštu u Vrsaru 70 nrv. za neku pristajbu, što ju je vrsarskoj občini dugovao. Iz privite prijamañe (recepis) razvidno je, da bijaše novac u sv. Lovreču na poštu predan. Naslov na nakaznici glasio je "Obćinskomu glavarstvu Vrsar. (Orosar)." Hrvatski napisanu naputnicu primio je, kako i mora, poštanaki uređ u sv. Lovreču i onaj u Vrsaru, koji ju je takodjer izručio občinskomu glavarstvu. Obćinski glavar i načelnik Fabio Vergottini nehtjede primiti nakaznicu za bilježiv: rifiutatu perche indirizzato in lingua da noi sconosciuta." (Odbija se jer naslovljeno u jeziku kod nas nepoznatom).

Poštaraki uređ u Vrsaru vratio je nakaznicu poštarškomu uredu u sv. Lovreču. Matosovića pozvao na poštu u sv. Lovreč, gdje mu rekoše, da digne novac i da ga pošalje talijanski pismenom naputnicom, jer da je samo taj jezik u Istri priznat u javnih uređih. Matosović nehtjede tomu neopravdanomu zahtjevu zadovoljiti, na što mu pošte meštār roče, da će poslati novce ravnateljstvu pošto i brzajava u Trstu, te bude li je hotio nagrat dobiti, da će morati podnesti molbenu sa biljegom od 50 nrv.

Taj čin ređenoga glavara troha vrlo malo tumača. Dokaz vam je to novi čokle dopire talijanska pravdočnost, kamo ih zavede strast i zaslijepljenost.

Mi znamo, da g. Fabia još uvijek silno poše, šta mu poslaše bava g. Tomazža onako "dično" bez pašaporta" iz Beča doma, nu on bi morao znati, da mu nije presto činiti kak načelniku ono, što bi mogao učiniti kao privatna osoba. Kao porečki "šifor" imado pravo sahtjevati od tužnih kmetova, da mu plaćaju dugove ili kamate u talijanskom jeziku, ako hoće i u talijanskim li rah, ali kao načelnik občine Vrsaru, u kojoj imado dvie trećine občinarā hrvatskoga jezika, on mora primiti hrvatski pismo nakaznicom. Krasno bi to doista bilo kad nobismo već mogli služiti se svojim jezikom kad plaćamo poroze, namete, pristojbo itd. Zamisli g. Fabio, da smo u bepravnoj državi, da može svatko raditi što hoće; drži li možda, da smo u Turckoj? Braća Vergottini bijahu do nedavna po-

znati kano umjeroni i miroljubivi mužovi. Oni su dapače u Poreču pripadali takozvanoj strani "dei nerici" koja bijaše u čestokoji borbi proti stranici "dei bianchi" t. j. čestokija radikalnim, nepomirljivim Talijanom.

Dad, ako je taj umjeroni tobož Talijan tako strastven i neopravedan napram našim ljudem, kakvi moraju tokar biti "bianchi"? Pak to da su prijatelji, izvjeznici i Jbrođinitelji naših seljaka, izvjeznog puka? Hvala liepa na takvih prijateljih. Daleko njim sto milja kuća!

Obćinski Izbori u Višnjaju. Maknuli su se napokon vlatodržci u Višnjaju, valjda prišli, te raspisali občinske izbore za 15. do 19. tek. mjeseca. Trajati će dakle 5 dana. Treće tielo birati će dne 15, 16. i 17.; drugo tielo dne 18., a prvo dne 19. Odkad pamtimto, nije se jošto nikada biralo u trećim tielu tri dana. Imati će i to svoj razlog, nu bojimo se, da se za tim sakriva talijanska spletka. Za to pozor občinari.

Proti izbornim listinama podneeli su prvaci narodne stranke izpravaka ili reklama. Sa riešitbom tih reklama zatezalo se, koliko znamo, do konca oktobra. U listinah bijaše i talijanski podanici, te čekamo, da vidimo, hoće li i oni glasovati, premda se je proti njihovom izbornom pravu reklamiralo.

Šarenjaci i krnjeļi agitiraju medju seljaci kao nikad prije. U tom će uspjeti osobito, ako niu reklamā naši povoljno riešeni. Ali to ne nam dati povoda, da proti izborom uložimo utok. Našim občinarom preporučamo što toplije, da se ne dadu varati ni sliptiti. Neke ne vjeruju onim gradjanom, koji ih poznaju samo u vrijeme izbora. Složni neka budu za onu listu, koju će njim predložiti njihovi prvaci. Talijani i krnjeļi skupa, a vanjaki opet složno skupa. Od sloga naših zavisi njihova pobjeda. Uloviti neka se nitko ne dađe grožnjom ili sladkim obećanji. Gospodaka obećanja vriede koliko i ništa.

Još jednom dakle preporučamo svim izvanjekim občinarom, da dodju svi složno glasovati za narodnu listu.

Prva kruna. Do mala stupiti će u život novi novac t. j. kruna, pol krune, heleri itd. Kruna vriediti će današnje pol forinte ili 50 nrv.

Naša braća Česi zaključili su, da će svatko, koji premože, darovati prvu krunu, koju dobije "Matiji školskoj" t. j. društvu, koje uzdržaja česke škole u krajevih, gdje nemogu Česi dobiti redovite škole. Hrvati u kraljevini pozivlju braću, da svatko daruju prvu krunu za medicinski fakultet. Naša braća Slovenci darovati će prve krunu društvu sv. Cirila i Metodā, a mi pozivljemo ovim istarsko Hrvate i Slovence, da daruju prvu krunu "Bratovšćini hrvatskih ljudi." Slijedimo i u tom našu sretniju braću, pak žrtvujući svaki, komu je tole moguće, prvu krunu što ju dobijemo, našoj dičnoj "Bratovšćini".

Iz Rovinja pišu nam 8. t. mj.: Kod budućeg porotnog zasjedanja, koje počinje 23. t. mj., doći će na obćuženičku klupu i urednik glasovitog "Somiera" iz Pule, poznati Carlo Martinolich ili "s i a d k o" uspomene u porečkoj "b a b i" proslavljeni "J o r k". Tuže ga radi uvriede poštenja puljski gradjanin Ivo Augusto i Tito Wassermann. Ridaćak je to sluđaj kod nas, što dolazi na obćuženičku klupu urednik talijanskog lista, tužen od političkih istomišljenika.

Tužitelj zastupati će jedan od boljih odvjetnika iz Dalmanioje, dr. Forlani iz Spilita. Obćuženika braniti će brat mu odvjetnik u Trstu dr. Ivan Martinolich i dr. Feriancich. Tozke mora biti g. "J o r k u" negdje oko sra, kad se je utokao za obranu dvojici odvjetnika. Razprava biti će zanimiva i stoga, što će se tom prigodom na svitlo iznieti stvarčica tiuđih se javnoga života talijanske gospode u Puli, stvarčice, koje neće biti svakomu mile ni ugodon.

Znajuć da će ta razprava zanimati "J o r k o v e" znance na kvarnorskih otocih, obavijestiti ću Vas u svoje vrijeme o uspjehu iste.

Odsudnji napadači. U talijanskim novinah Istre čitamo, da je c. kr. politička oblast u Pazinu odsudila o s a m talijanskim mladici, koji su mjeseca agusta divljajki navajljivali rieđu i činom na našo rodoljubo, došavše toga dana iz Trata, Pula itd. u Pazin. Ovakle su krenuli posla podno u Lindar na zabavu.

Obćuženo bijaše 14 širitelja djodovake kultura, od kojih šestorica bijaše riešona od obćuže, dođim je svatko od ostalih osam pedesna sa 5 for. globe.

Onda — piše "L' Istria" — glasi,

da su kažnjoni jedino radi toga, što su aliediti urednika našega lista.

Nemožemo vjerovati, da bijahu radi toga odsudjeni, jer ne moguće nekoga odsuditi a toga, što al' di bilo koju osobu. Onda ta dakle mora inače glasiti, ili, ako je takova, tad se je u ovom htjelo pravi uzrok blage pedespe prekriti. Nije bo moguće vjerovati, da imado u Austriji pod konac XIX. vieka političke oblasti, koja bi kaznila osam mladici iz najboljih obitljih jedino radi toga, što su Petra ili Pavla mirno i pristojno aliedili. Ne, tako nemože glasiti spomenuta osuda.

Čitamo nadalje, da se je očajno (luminosamentu) dokazalo, kako ređoni mladici niu bacali ni krompir ni rajčice na ređene naše rodoljube. I to se nije moglo dokazati i neće se nikada dokazati, ako imado pravice na svietu, jer nas imado 5—6 uviek pripravnih, koji ćemo sto puta prisieći, da se je na nas bacalo krompir i rajčice, a nekoi vole dapače i zemlju li kamenje.

Politička oblast u Pazinu imado u rukuh ispvied nekotih napadnutih osobah, koje su jasno očitovale, da se je na nje bacalo krompir i rajčice, i koje će to bilo kakla prisegom posvjedočiti. Nije se dakle pred polit. oblast moglo dokazati kao istinito ono, što se neće moći dokazati pred sudbomom oblasti, koja vodi iztragu proti onim divljajkom u gospodskoj halji.

Toliko samo glode napadaja diplom, t. j. krompirom i rajčicama, a glode psavanja, gradjanja i prokljanja, dopa se takodjer nije moglo pred polit. oblast dokazati ovim fakinidčem, dokazati će im se sve t. "luminosamente" pred ređovitim sudom, bude li se proti njim postupilo, kao što bi se radi javnoga nasilja proti njim postupati moralo. Do vida dakle "giovannotti della corte d' onore!"

Iz Kanfanara. (Naša pošta.) Šutio nam dok sam mogao, ali napokon stvar mi je dosadila. Da bi bio naš poštar Hrvat ili Slavjan, gdje bi bio jur, ali budući da je on od onih ljudi, koji bi Slavjanu u žiloi vode utopili, sladko i mirno spava, misleć si: će me jur moji spasiti. Opažuje se i vidi svaki dan, gdje je sobica za poštni ured" puna ljudi, osobito kad dolazi pošta. Je li ovo u rodu, da imadu biti prisuećne svakojeko osobe u vrijeme, kad poštar otvara omote? Tuj imado često i takovih osoba, koje jedino na to pazn, tko prima listove i od kuda, te čitaju dopisnice i t. d. U svakom poštarškom uredu je prozor, gdje sa stvari izruđuju i primaju, a u ured nije dozvoljeno nikomu; samo kod nas vrieda ova liepa "u žanca". Imamo k tomu osobu, koja raznaše listove, dakle nije od potrebe, da se nekoe osobe usudjuju drzovito nadzirati kod otvaranja poštarških stvari. Ja mislim, da je poštar osoba, koja ima što strožije poziti na tajno svoja uredu i nepuštati ljude unutra, kojim noima mjesto tamo. A što ćemo, kad vriedi dandanajni i kod nas ona: "Quo licet Jovi, non licet bovi". Toliko za danas sa željom, da bi ipak el. v. kr. ravnateljstvo pošta i brzajava već jedinom malo više pazilo na svoje ljude, koji dolaze često u sukob sa zakonili propisi. Došta toga za sada, a bude li trebalo, kazati ćemo sve što znamo, podkripljeno sa svjedocanstvom, a to neće biti po svoj prilici bilo ni drago al. ravnateljstvu, a još manje nekome drugomu.

Izbori u Pomjanu. Kako nam se javlja, bila je jutro narodna stranka za 50 glasova naprie. Nepravilnosti su počele, jer je komisija sa g. Petrišem na čelu odbila 4 glasa i to samo iz uzroka, što su njim imena sola, u kojom stanju, u listinah jedna, a na dotičnih pozivih druga. Čujemo, da takav postupak g. o. kr. kapetan Sobaffenhauer nije odobrio, te će valjda i svoj prigovor podastrieti.

Drugi dan izbora dobili smo aliedeće viesti: Onu četiri glasa koja su ju . r bila odbijena pripustiti je morala komisija glasovano, te je ukupno jučer i prekjučer predano 146 naših a 50 protivnih glasovah. Oba dana izbora ima narodna stranka 96 glasova većine u III. tielu. U tom tielu bira se još danas i sutra, ako nebude nepravilnosti pohjediti će naša poštena stvar.

Izpti usposobljeni. Iz Kopra pišu nam, da će saposedi izpti usposobljenja za pučke i gradjanske škole na učiteljski pripravnici u Kopru dne 10. t. m.

Toliko na znanje onia, kojih se tiče, a prijatelja u Kopru molimo, da nas o uspjehu izpta izvestiti izvola.

Stari srebrni novel. Donosimo o t i po tradit put istu viest, jer nas prijatelji upozoruju, da će ostati starih srebrnih novaca nepromljenjeni, nobile li se puku opetovno pokazalo i dokazalo, da taj novak svakako promjeniti valja, koji neželj, da

